

NORGES HØYESTERETT

Den 26. oktober 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Falkanger og Thyness i

HR-2021-2081-U, (sak nr. 21-139155STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Hans Arne Nysæter)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Marit Balsvik Valan)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens kjennelse om midlertidig tilbakekall av førerrett for motorvogn og førerkortbeslag, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 3.
- (2) A er siktet for å ha kjørt i 98 km/t til tross for at høyeste tillatte hastighet på stedet ved skilt var fastsatt til 80 km/t, jf. vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 5, jf. skiltforskriften § 8 skiltnummer 365 «Fartsgrense».
- (3) Den 25. juni 2021 ble As førerrett midlertidig tilbakekalt og hans førerkort beslaglagt av politiet. A samtykket ikke i beslaget, og politiet sendte saken til tingretten for avgjørelse, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 3.
- (4) Sis- ja Nuorta-Finnmárkku diggegoddi - Indre og Østre Finnmark tingrett avsa 2. juli 2021 kjennelse med slik slutning:

«Begjæring om midlertidig tilbakekall av førerretten og beslag av førerkortet til A, født 00.00.1999, tas ikke til følge.»
- (5) Påtalemyndigheten anket til Hålogaland lagmannsrett, som avsa kjennelse 23. august 2021 med slik slutning:

«Politiet kan midlertidig tilbakekalle førerretten og holde førerkortet til A, født 00.00.1999, beslaglagt inntil saken mot ham er endelig avgjort, men ikke ut over 23. desember 2021.»
- (6) A har anket til Høyesterett. Anken retter seg mot lagmannsrettens lovtolkning. I korte trekk er det gjort gjeldende at det mangler hjemmel for beslaget, ettersom A har måttet tåle inndragning av førerretten på det samme grunnlag tidligere. Reaksjonen er uansett

uforholdsmessig. Det er lagt ned påstand om at påtalemyndighetens begjæring om beslag avvises.

- (7) *Påtalemyndigheten* har vist til at det foreligger hjemmel for beslaget, og at det heller ikke er en uforholdsmessig reaksjon.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over kjennelse hvor ankeutvalgets kompetanse er begrenset etter straffeprosessloven § 388. Anken gjelder lagmannsrettens lovtolkning, som ankeutvalget kan prøve, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 3.
- (9) A vedtok i desember 2019 et forelegg for en fartsoverskridelse som medførte to prikker. I oktober 2020 vedtok han et nytt forelegg for en annen fartsoverskridelse, som medførte ytterligere seks prikker. Han sto etter dette registrert med åtte prikker.
- (10) I oktober 2020 ble han siktet for å ha benyttet håndholdt mobiltelefon mens han kjørte en hjullaster. Sammenholdt med de tidligere registrerte prikkene ville dette forholdet ved domfellelse ha ledet til at A ble fratatt føreretten i seks måneder, jf. prikkforskriften 19. mars 2003 nr. 1164 § 4 jf. § 2 og § 3. På denne bakgrunn tilbakekalte politiet midlertidig As førerett og tok førerkortet fra ham, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 3. A ble senere frifunnet for dette forholdet, men i mellomtiden hadde hans førerett vært tilbakekalt i fire måneder. A står etter frifinnelsen fremdeles registrert med åtte prikker i prikkregisteret.
- (11) Når A nå er siktet for en ny fartsoverskridelse, er spørsmålet om det ved avgjørelsen av eventuelt tilbakekall av hans førerett skal tas hensyn til at han i fire måneder har vært uten førerett som følge av mistanke om et forhold som han senere er frifunnet for.
- (12) Frifinnelsen i saken om bruk av mobiltelefon har ikke medført noen sletting av prikker registrert på A. Lagmannsretten har bygget på at dette er korrekt rettsanvendelse. Dette er begrunnet slik:
- «Frifinnelsen medførte at det ikke ble registrert noen prikker for forholdet som utløste begjæring om midlertidig tilbakekall, og det ble ikke avsagt noen fellende dom for tap av førerett med hjemmel i prikkforskriften, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 2. Etter lagmannsrettens syn følger det av ordlyden i prikkforskriften § 4 andre ledd at sletting ikke skal skje som følge av midlertidig tilbakekall av førerett/beslag av førerkort.»
- (13) Utvalget slutter seg til dette.
- (14) Lagmannsretten har deretter vurdert forholdsmessigheten av det midlertidige tilbakekallet opp mot momenter som i rettspraksis er trukket frem som sentrale: Hvilken sikkerhetsrisiko siktede antas å utgjøre, hvor sterke bevis som foreligger, og det behov siktede har for førerkort. Lagmannsretten har på dette grunnlag konkludert med at midlertidig tilbakekall av førerett ikke er uforholdsmessig.
- (15) Etter utvalgets oppfatning har lagmannsretten her lagt til grunn en for snever forståelse av rammene for forholdsmessighetsvurderingen etter straffeprosessloven § 170 a. Selv om de momenter lagmannsretten har vurdert, generelt sett er sentrale, kan også andre momenter være relevante i den enkelte sak. Her har As førerett for relativt kort tid siden vært midlertidig tilbakekalt i medhold av vegtrafikkloven § 33 nr. 3. Grunnlaget var siktelse for et forhold som han i etterkant er frifunnet for. Lagmannsretten skulle ha trukket dette inn i

forholdsmessighetsvurderingen. I denne saken vil det særlig kunne få betydning for hvor lenge det midlertidige tilbakekallet kan vare.

- (16) Lagmannsrettens kjennelse må etter dette oppheves.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)